

Бу кунда мусулмонлар жамланиб, жума намозини ўқийдилар | Фиқҳ дарслари (251-дарс)

19:00 / 13.10.2023 1038

مَوْلَانَةِ حُجَّةِ الْعِدَادِ طَرْشَانِي
حَصْلَاءَ وَرَصْمَبَ
سَوْلَبَلَاءَ وَرُوكَذَلَاءَ
عَقَتَ وَجَرَلَاءَ نَيْعَلَاءَ
أَهْلَصَنَاءَ دِقَافَلَاءَ.

وَأُرْصِمْلَا أَهِئَادِلَّ طِرْشَ وَ
رَبْكَأْعَسَيَ الْأَمَ وَهُؤَانَفَ
أَمَ وَرْصَمُهَلَّهَدِجَاسَمَ
حَلَاصَمَلُمَدْعُمِهَبَلَصَتَ
وَأُنَاطْلُسَلَأَوَهُؤَانَفَ
رَهْطَلَا تْقَوَوَهُبِئَانَ
هَحِيْبَسَتَ وَحَنُهَبْطَخَلَأَوَ
تْقَوَلَا يَفَ
لَاجِرُهَثَلَثَيَأْعَمَجَلَأَوَ
دَعَبَ اُرَفَنْنِإِوَمَأِمِلَا يَوسَ
أَدَبُهَلَبَقَوَهَمَتَأَهِدُجَسَ
هَرُكَوَهُمَاعَلَا نِذِلَأَوَرَهْطَلَابَ
رُودِعَمَلَا رَهْظَرْصَمَلَا يَفَ

رِيَغْ رُهْطَو، عَامَجَبْ هَرْيَغَ و
عَمْجَلْ لَلْبَقْ رُودْعَمْلَا.
مُمْأِلَا و، عَمْجَلَا يَلِإِهِيَعَسَ و
يَفْ أَهْكَرْدَمَ و. أَهْلَطَبَيْ أَهْيَفْ
دُوجْسْ يَفْ وَأَهْدَشْتَلَا
أَهْمَتْيْ وَهَسْلَا.

عَيْبْلَا أُوكَرَتْلَّ وَأَلَا نَدَأْ أَذِإِو
تَمْحُمْأِلَا جَرَخْ أَذِإِو، اَوْعَسَ و
مَتْيْ يَتْحُمْأَلَكْلَا وَأَلَّصْلَا
مُمْأِلَا سَلَجْ أَذِإِو. هَتْبْطَخْ
أَيْنَأَثَنَدَأْرَبْنَمْلَا يَلَعْ
هُولَبْقَتْسَا و، هَيَدِيَنْيَبْ
نَيِعْمَتْسُمْ

اَمْهَنْيِبْرِنِيَتْبُطْخُبْرِنِيَتْعَلْكَرْ

Жуманинг фарз бўлиши учун мисрда яшаш, соғлик, ҳурлик, эркаклик, балоғатга етганлик, кўз ва оёқнинг саломат бўлиши шарт қилинди. Бу шартларни ўзида мужассам қилмаган одам жума намозини ўқиса, фарзни адо этган бўлади.

Жумани адо қилиш учун эса миср ёки унинг чети бўлиши, - «миср» энг катта масжидига ўзининг аҳолиси сиғмайдиган жойдир. «Мисрнинг чети» унга (мисрга) боғланган ва унинг фойдаси учун хизматга тайёрланган жойдир - султон ёки унинг ноibi, пешиннинг вақти, вақтида бир тасбеҳча бўлса ҳам хутба, жамоа, яъни имомдан бошқа уч киши бўлиши ва изни ом шарт қилинди.

Агар имомнинг саждасидан кейин жамоа кетиб қолса, унинг ўзи намозни тугатади. Агар саждасидан олдин кетиб қолсалар, имом пешин ўқишни бошлайди.

Узрли шахснинг ва бошқаларнинг мисрда пешинни жамоат бўлиб ўқишлари макруҳдир.

Шунингдек, узрли бўлмаганларнинг жумадан олдинги пешинлари ҳам макруҳдир.

Агар пешинни ўқиган одам жумага ҳаракат қилганда имом жумада турган бўлса, пешини ботил бўлади.

Жумани ташаҳхудда ёки саҳв саждасида топган одам охиригача ўқиб олади.

Қачон (муаззин) биринчи аzonни айтса, кишилар савдони тарк қиладилар. Қачон имом минбарга чиқса, то у хутбасини тугаттунича намоз ва калом ҳаром бўлади.

Қачон имом манбарга ўтиrsa, унинг олдида иккинchi аzon айтилади. Одамлар унга юzlаниб, қулоқ осадилар.

Имом таҳоратли ва тик турган ҳолида иккита хутба қилади. Иккисининг орасида бир ўтириш бордир. Қачон иккиси тамом бўлса, иқома айтилади ва имом одамлар билан икки ракъат намоз ўқийди.

«Жума» сўзи арабча сўз бўлиб, «жамлаш» маъносини англатади, чунки бу кунда мусулмонлар жамланиб, жума намозини ўқийдилар. Аллоҳ таоло мусулмонлар учун ҳафталик байрамга айнан шу кунни ихтиёр қилганига бир неча сабаблар бор экан.

«Кифоя» китобининг биринчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўумитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли холосаси асосида чоп этилган.